मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार इतर मागासवर्गीयांना शासकीय व निमशासकीय सेवेत आरक्षण.

पदोन्नतीमधील आरक्षण तसेच बिंदू नामावली इत्यादींमध्ये बदल.

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांकः बीसीसी-1093/2167/सीआर-141/93/16-ब,
मंत्रालय, मुंबई-400 032, दिनांक 18 जून, 1994.

वाचा :- (1) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांकः बीसीसी 1064/111/जे, दिनांक 9 एप्रिल, 1965.
(2) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांकः बीसीसी 1091/2551/(ड)/16-ब, दिनांक 27 मार्च, 1991.
(3) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांकः बीसीसी 1093/2167/सीआर 141/93/16-ब, दिनांक 23 मार्च, 1994.

शासन निर्णय

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांकः बीसीसी 1093/2167/सीआर-141/93/16-ब, दिनांक 23 मार्च 1994 अन्वये मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार इतर मागासवर्गीयांना शासकीय, निम-शासकीय तसेच मंडळे, महामंडळे, नगरपालिका, महानगरपालिका, जिल्हा परिषदा, सहकारी बँका, शासकीय उपक्रम व शैक्षणिक संस्था इत्यादिंच्या सेवेमध्ये खाली उल्लेखिल्याप्रमाणे आरक्षण विहित करण्यात आले आहे :-

अ)	विमुक्त जाती (14 व तत्सम जाती)	3%
ब)	भटक्या जमाती (जानेवारी 1990 पूर्वीच्या 28 व तत्सम जमाती)	2.5%
क)	भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती)	3.5%
ड)	भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती)	2%
इ)	इतर मागासवर्गीय	19%

2. शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांकः बीसीसी-1064/111/जे, दिनांक 9 एप्रिल 1965 अन्वये अनुसूचित जाती व अनुसूचित जातीतील बौध्द धर्म स्विकारलेल्या व्यक्ती यांच्याकरिता 13% आणि अनुसूचित जमाती यांच्याकरिता 7% आरक्षण विहित करण्यात आलेले आहे. त्यात कोणताही बदल करण्यात आलेला नसून ते आरक्षण यापुढेही चालू राहील.

3. वर उल्लेखिलेल्या परिच्छेद-1 मध्ये मंडल आयोगाच्या शिफारशीनुसार आरक्षणाची जी वाढीव टक्केवारी दर्शविण्यात आलेली आहे, त्यामध्ये "ब" येथे उल्लेखिलेल्या भटक्या जमातीकरिता 2.5% व "क" येथे उल्लेखिलेल्या भटक्या जमातीकरिता 3.5% आरक्षण विहित करण्यात आलेले आहे. आरक्षण असे अपूर्णांकात असल्यामुळे सध्या अस्तित्वात असलेल्या 100 बिंदू नामावलीचा वापर करणे गैरसोयीचे होत आहे. केंद्र शासनाच्या धर्तीवर 100 बिंदू नामावली ऐवजी 200 बिंदू नामावलीचा वापर करणे, नाशिक, ठाणे, धुळे, कुलाबा(रायगड), यवतमाळ, चंद्रपूर, गडचिरोली या जिल्ह्यांकरिता अनुसूचित जमातीकरिता सरळ सेवा भरतीसाठी असलेल्या वाढीव आरक्षणात बदल करावा की ते तसेच पुढे चालू ठेवण्यात यावे, पदोन्नतीसाठी सध्या अस्तित्वात असलेली 50 बिंदू नामावली तशीच पुढे चालू ठेवण्यात यावी किंवा कसे, त्याचप्रमाणे भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम जमाती) आणि भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती) यांना पदोन्नतीमध्ये आरक्षण ठेवावयाचे किंवा कसे हे प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होते. या सर्व प्रश्नांचा सखोल विचार करुन शासनाने आता खालीलप्रमाणे निर्णय घेतले आहेत :-

(1) ठाणे, नाशिक, धुळे या जिल्ह्यांकरिता अनुसूचित जमातीकरिता सरळ सेवा भरतीसाठी वर्ग-3 व वर्ग-4 च्या पदांकरिता 22%, यवतमाळ जिल्ह्याकरिता 14%, चंद्रपूर, गडचिरोली जिल्ह्याकरिता 15% आणि कुलाबा(रायगड) जिल्ह्याकरिता जे 9% आरक्षण विहित करण्यात आलेले आहे ते यापुढेही तसेच चालू ठेवण्यात यावे. याबाबतची सुधारित 200 बिंदू नामावली स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येईल.

(2) सरळसेवा भरतीकरिता सध्याच्या 100 बिंदू नामावलीऐवजी या निर्णयासोबत जोडलेल्या नमुनेवजा 200 बिंदू नामावलीचा वापर करण्यात यावा.

(3) धनगर समाज व त्या समाजाच्या तत्सम जाती यांना दिनांक 25 मे 1990 पासून भटक्या जमातीमध्ये समाविष्ट करण्यात आल्यामुळे तसेच वंजारी समाजाला शासनाचा अंतिम निर्णय होईपर्यन्त बंजारा या जातीशी तत्सम जात समजावी या सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालामुळे विमुक्त जाती व भटक्या जमाती यांच्या आरक्षणात शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांकः बीसीसी 1092/1692/प्र.क्र.154/सोळा-ब, दिनांक 4 ऑगस्ट 1992 अन्वये पूर्वी असलेल्या 4% आरक्षणात वाढ करुन ते सरळसेवा भरतीकरिता 6% करण्यात आले होते. शासन निर्णय, समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग, क्रमांक-सीबीसी-1291/222/मावक-5, दिनांक 23 मार्च 1994 अन्वये वंजारी ही जात "बंजारा" या जातीशी तत्सम जात नाही असा निर्णय घेतलेला आहे.

(4) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांकः बीसीसी 1093/2167/सीआर 141/93/16-ब, दिनांक 23 मार्च 1994 अन्वये भटक्या जमाती (धनगर व तत्सम) यांच्याकरिता असलेले 3.5% आरक्षण तसेच भटक्या जमाती (वंजारी व तत्सम जमाती) यांच्याकरिता असलेले 2% आरक्षण हे फक्त सरळसेवा भरती-करिता लागू आहे. या जमातींना (धनगर व तत्सम जमाती, वंजारी व तत्सम जमाती) पदोन्नतीमध्ये आरक्षण राहणार नाही.

(5) पदोन्नतीसाठी सध्या अस्तित्वात असलेली 50 बिंदू नामावली तशीच पुढे चालू ठेवण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

शांता शास्त्री,
प्रधान सचिव (सेवा),
महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

राज्यपाल यांचे सचिव,
मुख्य मंत्र्यांचे सचिव,
सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मुख्य सचिव/अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूळ शाखा, मुंबई,
* प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई,
* प्रबंधक, लोकायुक्त आणि उपलोकायुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
सचिव, सर्व प्रादेशिक निवड मंडळे,
सचिव, राज्य निवड मंडळ,
संचालक, समाजकल्याण, पुणे,
आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक,
संचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे,
संचालक, सेवायोजन, मुंबई,

एच-600(6000-6-94)-13.

महालेखापाल, महाराष्ट्र-1/2 (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर,
महालेखापाल, महाराष्ट्र 1/2 (लेखा परीक्षा), मुंबई/नागपूर,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई,
सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
निवड नस्ती.

---

* पत्राने.

एन-600(6000-6-91)-2

सरळ भरतीची नमुनेदार 200 बिंदू नामावली.

अनु-क्रमांक	पदे राखीव किंवा खुली आहेत.	अनु-क्रमांक	पदे राखीव किंवा खुली आहेत.
1	2	1	2
1.	अनुसूचित जाती	42.	खुली
2.	अनुसूचित जमाती	43.	खुली
3.	विमुक्त जाती(अ)	44.	अनुसूचित जमाती
4.	भटक्या जमाती (ब)	45.	खुली
5.	इतर मागास वर्ग	46.	खुली
6.	खुली	47.	इतर मागास वर्ग
7.	खुली	48.	खुली
8.	खुली	49.	अनुसूचित जाती
9.	अनुसूचित जाती	50.	भटक्या जमाती (ड)
10.	इतर मागास वर्ग	51.	खुली
11.	खुली	52.	इतर मागास वर्ग
12.	खुली	53.	खुली
13.	खुली	54.	खुली
14.	खुली	55.	खुली
15.	इतर मागास वर्ग	56.	भटक्या जमाती(क)
16.	अनुसूचित जमाती	57.	अनुसूचित जाती
17.	अनुसूचित जाती	58.	अनुसूचित जमाती
18.	खुली	59.	इतर मागास वर्ग
19.	खुली	60.	खुली
20.	खुली	61.	खुली
21.	इतर मागास वर्ग	62.	खुली
22.	खुली	63.	इतर मागास वर्ग
23.	खुली	64.	खुली
24.	खुली	65.	अनुसूचित जाती
25.	अनुसूचित जाती	66.	अपंग (मूक बधीर)
26.	इतर मागासवर्ग	67.	विमुक्त जाती (अ)
27.	खुली	68.	इतर मागास वर्ग
28.	खुली	69.	खुली
29.	भटक्या जमाती (क)	70.	खुली
30.	अनुसूचित जमाती	71.	खुली
31.	इतर मागास वर्ग	72.	अनुसूचित जमाती
32.	खुली	73.	अनुसूचित जाती
33.	अपंग (अंध)	74.	इतर मागास वर्ग
34.	अनुसूचित जाती	75.	खुली
35.	खुली	76.	खुली
36.	इतर मागास वर्ग	77.	खुली
37.	खुली	78.	इतर मागास वर्ग
38.	खुली	79.	खुली
39.	खुली	80.	खुली
40.	इतर मागास वर्ग	81.	अनुसूचित जाती
41.	अनुसूचित जाती	82.	भटक्या जमाती (ब)

एच-600(6000-6-94)-2अ.

1	2
83.	खुली
84.	इतर मागास वर्ग
85.	खुली
86.	अनुसूचित जमाती
87.	भटक्या जमाती(क)
88.	खुली
89.	अनुसूचित जाती
90.	इतर मागास वर्ग
91.	खुली
92.	खुली
93.	खुली
94.	इतर मागास वर्ग
95.	अनुसूचित जाती
96.	खुली
97.	विमुक्त जाती(अ)
98.	इतर मागास वर्ग
99.	अपंग (अस्थिव्यंग)
100.	भटक्या जमाती(इ)
101.	अनुसूचित जाती
102.	अनुसूचित जमाती
103.	विमुक्त जाती (अ)
104.	भटक्या जमाती(ब)
105.	इतर मागास वर्ग
106.	खुली
107.	खुली
108.	खुली
109.	अनुसूचित जाती
110.	इतर मागास वर्ग
111.	खुली
112.	खुली
113.	खुली
114.	भटक्या जमाती (क)
115.	इतर मागास वर्ग
116.	अनुसूचित जमाती
117.	अनुसूचित जाती
118.	खुली
119.	इतर मागास वर्ग
120.	खुली
121.	खुली
122.	खुली
123.	खुली
124.	खुली
125.	अनुसूचित जाती
126.	इतर मागास वर्ग
127.	खुली
128.	खुली
129.	खुली
130.	अनुसूचित जमाती
131.	इतर मागास वर्ग
132.	खुली
133.	अपंग (अंध)
134.	अनुसूचित जाती
135.	खुली
136.	इतर मागास वर्ग
137.	खुली
138.	खुली
139.	खुली
140.	खुली
141.	अनुसूचित जाती
142.	इतर मागास वर्ग
143.	भटक्या जमाती(क)
144.	अनुसूचित जमाती
145.	खुली
146.	खुली
147.	इतर मागास वर्ग
148.	खुली
149.	अनुसूचित जाती
150.	भटक्या जमाती (ड)
151.	खुली
152.	इतर मागास वर्ग
153.	खुली
154.	खुली
155.	खुली
156.	इतर मागास वर्ग
157.	अनुसूचित जाती
158.	अनुसूचित जमाती
159.	खुली
160.	खुली
161.	भटक्या जमाती (ब)
162.	इतर मागास वर्ग
163.	खुली
164.	खुली
165.	अनुसूचित जाती
166.	अपंग (मूक बधीर)
167.	विमुक्त जाती (अ)
168.	इतर मागास वर्ग

1	2	1	2
169.	खुली	185.	खुली
170.	खुली	186.	अनुसूचित जमाती
171.	खुली	187.	खुली
172.	अनुसूचित जमाती	188.	खुली
173.	अनुसूचित जाती	189.	अनुसूचित जाती
174.	भटक्या जमाती (क)	190.	इतर मागास वर्ग
175.	इतर मागास वर्ग	191.	खुली
176.	खुली	192.	खुली
177.	खुली	193.	विमुक्त जाती (अ)
178.	इतर मागास वर्ग	194.	इतर मागास वर्ग
179.	खुली	195.	अनुसूचित जाती
180	खुली	196.	भटक्या जमाती (ब)
181.	अनुसूचित जाती	197.	भटक्या जमाती (क)
182.	खुली	198.	इतर मागास वर्ग
183.	इतर मागास वर्ग	199.	अपंग (अस्थिव्यंग)
184.	खुली	200.	भटक्या जमाती (ड)

1)	अनुसूचित जाती	13%	26
2)	अनुसूचित जमाती	7%	14
3)	विमुक्त जाती(अ) (14 व तत्सम जाती)	3%	6
4)	भटक्या जमाती(ब) (जानेवारी, 1990 पूर्वीच्या 28 व तत्सम जमाती)	2.5%	5
5)	भटक्या जमाती (क) (धनगर व तत्सम जमाती)	3.5%	7
6)	भटक्या जमाती (ड) (वंजारी व तत्सम जमाती)	2%	4
7)	इतर मागास वर्ग	19%	38
	एकूण राखीव पदांची संख्या		100
	खुल्या पदांची संख्या		100
		एकूण :-	200

=============

एच-600(6000-6-94)-331.